

چىرىپەك يۇ كچان

2022

نوسەر
محەمەد مستەفا

(پېښه‌کي)

(بسم الله رحمان رحيم)

به‌ناوې خواي گه‌وره‌و ميه‌ره‌بان كه‌پشتيوانم بوو بڼه‌وه‌ي ته‌مه‌نې
دامې تاهم كتېبه بنوسم هه‌ميشه سوپاسي نه‌كه‌م كه‌مني خولقاندوه

بو نه‌وه‌ي عيادت بكه‌م دواتريش ده‌ستخوشي له ماموستا چاره‌نوس
نه‌كه‌م كه‌وا تواني يارمه‌تيم بات و هاوكارم بيت ، نيمه هه‌ده‌فمان
نه‌ويه كچان به‌شيوازيكي چوانتر بيربكه‌نه‌وه و دلېكي فراوانيان
هه‌بيت، هه‌رچهن كومه‌لگاكي نيمه توري چاويان به‌كچ هه‌لنايه‌ت
به‌لام نه‌بيت توي كچ گوينه‌ده‌يته نه‌وقسانه و ژيني خوت به‌سه‌ر
كه‌وتوي فه‌راهم بينيت باس له‌وه ده‌كه‌ين كه‌كچ چونبوه له‌لای
پېخه‌مبه‌ره‌كان) د.خ(له‌لای خوايگه‌وره‌ش چونكه نه‌بيت نيمه‌ي كورد
كچانمان خوش بويت نه‌بيت به‌بونيان دلخوش بي به‌هاتنه دنيايان
خه‌نده‌يه‌كي پر به‌دل بكه‌ين نه‌ي خوشكي نازيزم نيوه زور چوانن
زور شيرين خوتان له‌ناو مبه‌ن...

ئۆي كچ

ئۆي كچ زور چوانن

ئۆي كچ زور شيرين

ئۆي كچ له لاي خدا زور خوشهويستن ئوهنده شيرين له لاي خدا
تهنانهت سورهتتيكي بوناردون بهناوي سورهتي النيساء

بويه ئۆمەش خوداتان خوش بویت عيادهت بکەن خۆتان له گوناح
به دور بگرن.

خۆتان داپۆشن به خوا هيچ كورپك شايهني ئه چوانيهي تو نيه هيچ
كورپك بو ئه وه نه كراوه ئه چوانيهي تو ببينيت غهيري ئه وهي كه
هاوسهرته يان باوكته يان براته.

كه ههلهتان كرد داواي لي خوشبون له خدا بکەن بلي ئيتر من كاري
واناكهم خودايه، داواي لييوردن له دايك و باوكو براتان بکەن.

(خۆشەوېستىت بۇ كورېك كەنای ناسى)

خۆشەوېستى بۆھىچ كورېك دەر مەپرە عاشق مەبە نامەوېت
بکەوېتە ئەو چالە ناخۆشەو بەراستى ئیوهم بەقەى خوشکەکانم
خۆشەوېت.

لەھاوسەرى خۆت زیاتر كەسى تەرت نەوېت لەدایكو باوكو خیزانو
خەزمى خۆت زیاتر كەسى تەرت نەوېت.

تۆ ئەزانى چیت بۆ باوكت ؟!

تۆ تاجى سەرى.

تۆگۆچانى پیریت.

تۆ ئەزانى چیت بۆ براكت ؟

تۆ ئالتونیت.

تۆ تاجى سەرى بۆ ئەو.

پراستە لەوانەیه دلێشانان هەبیت و ناخۆشیتان هەبیت بەلام تۆ
شتیكت لى بى ئەو تەحەمول ناكا ، مردنیکە بۆ ئەو

ئەى ھاوسەرەكت ؟

ئەگەر تۆى ھەيىت ئەوا خۆشەخت ترين پياوى چيھانە چركەيەك
بىتۆ ئىدارەناكات تۆ گەورە بە قسەكانى لەدل مەگرە مەراعتى دلى
"بكه" مەبەست لەپياوى باش

ئەى چى دەبارەى دايكت ؟

ئەو ھەر پىناسە ناكري ئەو ھە ناتوانم چونكه دايك ھىچ شتيك
نيە بۆ ئەو ھى سوپاسى بكەين.

بەخوا كور بۆ كاتى تۆى دەويىت

كور بۆكات كوشتن تۆى ئەويىت، ئەزانى عاشقون كەى راستە؟

كاتى مارەكرد پيش ئەو ھى بت كويژيتەو، باوەر بەقسە چەورەكانى
كور مەكەن، كاتى لەگەل تۆيە كەوتى سالى تر يان دووسالى تر ئەو
بزانه راست ناكات چونكه كورپىك كورپى تۆى خۆش بويت ھىچ
قسەناكات تائەوكاتەى شتيكى ئەبى و يەتە داوات، بەبەقوربانو
بەساقە تيمەكەو بەقسە ھىچ تيمەكەو ئەو ھى خوشكى منن ھەزناكەم
بەھونە چالى ئاگر، ئەى باش ئەى ئەگەر بەدەستى كورپىك شتيكتان
ليھات بەدەستيان

ئەوكات چى چوابى ئەوباوكة بەتەمەنەت ئەديت ؟

چى چوابى براكت ئەدەيتەو؟

گوناحه بۆ حەزىكى كاتى بەيەك چار خۆت لەناو بەيت بۆشتىكى
ههيج سەر شۆر بن ئۆوه زۆر شيرين زۆر چوانن خوشكهكانم ، نازانم
چۆن وهسفى ئۆوه بكهم.

سەبارەت بەرۆشنبیری ئۆوه.

چلى ڤوت ئىلاقهى به ڤوشن بیریەتەوه نیه.

ڤقو كینهت لەدل نەبى.

گوى گرتن لەگەورەو بچوك بۆ شتى چاك ئەگەر بچوك ترين شت
بیت.

ڤیز لەپیش هەموو شتیکەوهیه.

ڤوخۆشى و بیریکردنەوهی باش.

ڤوشن بیری ئەوانەن.

(ژیانی کچان)

کچان کاتئ غەم دەخۆن هانا بۆهیچ شتێک نابەن غەیری گریان و
تەنهای لەژێر سوراویک کزو کۆل دادەنیشن غەمەکانیان بۆ تەنهای
ئەگێرنەو بۆئەوێ دلیان ئارام بێتەو، کاتێک خەفەت ئەخۆن ئێمە
ئەركمان ئەوێهە لەبیریان بەرینەو قسە ی باشیان بۆبکەین

وێک کور نیه بەچگەرەیهک هەموو خەمەکانی لا بات وێک کور
ناتوانئ سێقه بەهەموو کەسیک بکات ناتوانئ خەمەکانی لای کەس
باسبکات.

کچ کاتئ توشی روداویک ئەبێت بەکزو و کۆلی دادەنیشێت لەبەر دەم
تا ئەیهوێت پێت بلی و ناتوانئ ئەترسێت توشی قسە ی خەلک بێت
نمونهیهک ئەهینم.

بابێین کچیک دزی کردو....

ئەلێن ئەیهوار کچ زینا بکات بەس دزی نەکات.

ئە ی کورکە ئەیکا بۆوا بەویش نالێی؟ خۆدزیکردن شتێ زۆر عەیبە
بەلام مەبەستمان چیه مەبەستمان لەوێهە کە بەکچەکەو دياره
بەکورەکەو ديارنیه.

باشە ئێمە ی کورد بۆوا ئافرهتمان چەوسانۆتەو ناهیلین بەئزادی
بژی بۆوا بەکەمی سەیری دەکەین؟ ئەیهوار.

(گوئیست بون لهکچان)

نامه‌ی ککچیک کچ بوون هیچ مانایه‌کی نیه.

بۆله‌کچ بون بیزاری بۆچی؟ له‌بهر عاشق بون؟ یان له‌بهر ئه‌وه‌ی
له‌کورستان هیچ نیه؟

تۆ شانازی بکه که‌کچی چون کچ بون سه‌خته به‌هه‌موو که‌س ناکرئ
خودای گه‌وره له‌تۆی رابینیوه بۆیه‌که کچ بونی داویتی

خه‌فته له‌هیچ شتئ مه‌خۆ هیچ شتئ شایه‌نی ئه‌وه‌نیه خه‌فته‌ی
لێبخۆی! خه‌فته له‌رابردو مه‌خۆ ناگه‌ریته‌وه ... خه‌فته له‌ داها‌تو
مه‌خۆ چون روی نه‌داوه . ئه‌ودله‌چوانه‌ی تۆ بۆخۆشبه‌ختی کراوه
چیت یاوه له‌خه‌فته؟ وه‌ک ئه‌لیم هیچ شتیک شایه‌نی ئه‌وه‌نیه خه‌فته‌ی
لێبخۆی.

نامه‌ی ککچیک/من ته‌مه‌نم 15 سا‌له چهن چاریک زینام کردووه

باشه ئه‌وکاره‌ت بۆچی کرد له‌پای چی کردت؟

وه‌اللهی مراهیق بوم دایک و باوکم قسه‌ی سه‌یریان ئه‌کرد قسه‌ی-
وایان ئه‌کرد له‌خۆوه هه‌زیکم بۆدروست بو ئیتر منیش ده‌ستم پئی کرد
منیش نه‌م ئه‌زانی چییلیم هه‌ر به‌بیده‌نگی دا‌ئه‌نیشتم ئایا خودا لیم-
خۆش ئه‌بی؟

به‌لئ خودای گه‌وره له‌هه‌موو به‌نده‌یه‌ک خۆشه‌بی‌ت به‌ومهرچه‌ی+
نگه‌ریته‌وه سه‌ر ئه‌وکاره

ئېمە لېرە چىمان بۆدەردەكەوئیت؟ لېرەدا قسەى مألەوه مان
بۆدەردەكەوئى كەچەنئىك تەئسیری لەتۆى كچ ھەىە ھەتا بەدوربى
لەوقسانە ھېشتا كەمە زانیت مألەوتان وان ئۆو خۆتانى
لېبەدوربگرن ھەرچەن لەوباوەرەشانىم زۆر بەتان و ابن بەس خۆتان
دوربەنەوہ چونكە ئەم كارە ھەستى سىكس بەقوت ئەكات و
پالەپەستۆ ئەخاتە سەر مېشكت ھانت ئەدات

نامەى كچىك/من ھەز دەكەم شوبكەم بەلام مألەوہ ناھيئن و باوكم
دەلى چارى مئاليت و بۆ شو نابيت بەخوا من ھەزدەكەم مئالېكم
ھەبى خىزانېكم ھەبىت خانويەكى خنچىلانەم ھەبىت

چەن چوانەخواگيان كچ كاتىك داواى شتېك ئەكاو لەروينايت
بەس بەخوا ئېمە ئەگەر كچەكانمان ئاوا لېيكەين ھەتمەن توشى
ھەلەئەبن وە) ان شاءالله(قەتېش توش نابن بەس ئەگەر ئېمە بەگوئيان
نەكەين توشى ھەلە ئەبن

نامەى كچىك/من گوئى بەقسەى دەرەوہ نادەم ھەكەسېك چيەلى
بابىلېت قەينا ئەمە بەس من قسەى مألەوہ وازم لى ناھيئى و نازانم
چىبەكەم بەدەست داىك و باوكمەوہ

ئەى خوايەگيان شوكرين .ئى داىەگيان ئى مامەگيان بۆوا لەكچەكەت
ئەكەيت بەخوا شتېكى لېبىت بۆتۆ ئەنوسرى بەخوا شتې بكا تۆ
بەرپرسى تۆى كچ ئەم كتېبە بەن بەداىك و باوكتان با ئەوانىش بزەن
من ھەدېشم نىە ئەو قسانە كەم بەلام ئەبىت ھەموو مان بزەنن ئەوشتە

نامەى كچىك/من ژيانم زۆر ناخۆشە دايم لەگەل براكانما شەرمە

دایم له گهل دایکو باوکما شهرمه

بوچی؟

چونکه ناهیلن بچمه دهره وه.

نیمه نابی کچه کانمان چاو نوقاو بکهین نابی سچنیان بکهین بائزادیان
بکهین نیوهی کچیش ئه بی له کاتیکی باشا بچنه دهر چونکه وهک وتم
کومه لگای نیمه توزی به قسهو باسن ئه گهر بوکاریکی باشیش بروی
ئوا ههر ئه لین دیاره خهریکی کاریکی خراپه.

(تهبیعاتی کچ)

کچ: ھەییە زۆر ناز دەکات

کچ: ھەییە غیرە زۆر دەکات

کچ: ھەییە زو تورەدەبی

کچ: ھەییە تورەبونەکەیی لەدلی ھەلەگەریت

"کچ: ھەییە دايم له دڵخۆشیایە" یاخوا ھەموو دەقەییەک و ابن

کچ: ھەییە دايم خەفەت ئەخوات نازانیت بۆکیی دەربری وەک وتمان

چوانترین سیفاتی کچ لای من بێدەنگیەتی چونکە سەیرکە تەژییھا
نەبی سەیری صەگ بکە دايم ئەوەرئ کەس حسابی بۆناکات دەوەرە
سەیری شیر بکە دايم بێدەنگە چەن سامی ھەییە ھەرچەن کچ سامی
ناوی بەس بێدەنگی چەن لی جوانە.

کچ: کوریکیشی خوش بویت قەت لەبیری ناکات قەت فەرامۆشی
ناکات کاتیک کوریک وازی لێدینئ بەبەر خۆیەو قسە دەکات
لەخەفەتا.

ڪڇ دهبی چۆن بی؟
بهتر تیپ بی وهک ههنگ بی
نگین و شوخ و شهنگ بی
وهک ئهسپ گرچو گۆل بی

"غەمى مالى لەكۆلېي" وەرگىراوہ

بەكچ مەلئى گرینۆك چونكە ئەو زۆر ناچىتە دەر ھەوايەكى پاك
ھەلمزىت .باسى غەمەكانى بكا دەست دەكا بەگريان

شتى تىرىش

كچ لەچك دەكا دەلئىن عەقلى كۆنە

بابە ئەو ھەزى لەكۆنە تۆ ئىلاقت چىہ؟

لەچك ناكا دەلئىن كەسىكى بىساحىبە

پىدەكەنى دەلئىن اخلاقى باش نىہ

پى ناكەنى كەسىكى وشكە

ئەگرى ئەلئىن شتىكى خەلەتى كىردووە

ناگرى لەھىج كاتى دلى رەقە

قورئان لى ئەدات ئەلئىن بۆ شو وائەكات و زۆرى تر

گۆرانى لى ئەدا عاشقە

ھەلەپەرى بۆ دلخۆشبونى خوى بى ھەيايە

ئى بۆ بۆ ئاخر ئەویش خوا دروستى نەكردووە؟

خۆ كۆرەكمەلایكەت نیه خۆ كۆرەكە لەسەحابەكان بەرزتر نیه ئیتر
بۆوا بەكۆنی بیر ئەكەنەوه؟

دلیشی خۆشەبێ هەنیک کات بەغیل و چاو پیس ناهێلێ
بەرستی دەمی هەنیک ئەكەیتەوه دەلێن مافی ئافرەت لەم ولاتە نیه
ئێ تۆ دروستی بكە تۆ لەخۆتەوه دەست پێكە كەس لەپیری نابێ
بەكۆری.

خودی خۆم

خوشکێکی بچوكم هەیه غەمەكانم بۆ ئەوه باس دەكەم چونكە ئەو لێم
تێ دەگات الحمدللہ داواي هەرچیهکی کردبێ وتومە بەسەچاو دلیم
نەشکاندوه چونكە كچه بۆچی بەبۆنەي منەوه توشی هەلەبیت؟

منیش ئەمەوێت ئیوەش بەوشیوێهه توشی هەلە نەبن چونكە
واهەستەكەم لەلای منن وەك ئەوخوشكەم دانیشتون و قسەتان
بۆئەكەم سەیری چاوەكانت ئەكەم دەلێم خوشكەكەم توخوا ئاگات
لەخۆت بێت بۆیهكە ئەلیم واهەستەكەم لەبەرام بەرما دانیشتوویت
بەقەي ئەو خوشكەم خۆشەوێت ، توخوا بەقەسەي باق و بریق
تیمەكەون كاتیکی كۆریك بۆتان ئەكاو بەناوی عاشق بونەوه توخوا
زۆر نزیك مەبنەوه چونكە حەرامە ئەهەرا وەرە چایز نیه خوشك
بر لەزۆریك بخەون ئەو چا چۆن تۆ قسە لەگەڵ كۆریك بكەي؟

ئەكید ریزمان بۆكۆری باش هەیه خۆنالێن هەموویان خراپن

باهه موویان خراپ نه کهین باشیشیان ههیه بهس کامه ی زۆر باشه
بهخۆشمهوه ههز دهکات ئافرهتی ههبی بو کاتی بهتال بهلام ئیمه
تاخۆمان لهو شتانه دور خهینهوه باشته

با بهسه رهاتی عاشق بونی خۆم بگێرمهوه

پوژیک لهپوژان کچیک مالیان زۆر دور بولیمان چا زۆرم ههز
لیی بو زۆر ئالوده ی بوم بهس ئهو درۆی دهکرد نهم دهزانی منیش
مراهیق بوم ئهوچاره عاشق بوم ، بهلام من پیم زانی که ئهمه
بهراستی نیه منیش وتم شتیکی واههیه راسته؟ وتی نهوهالله و نازانم
،چیهلیی

وهالحاسل لهئاخیرا شوی کردوو پووی بلین دوا ی ئهوه چیلێهات؟

تهلاق دراو بیستمهوه باوکی مرد برایهکی مهشروب خۆر بو
.ئهوه نهی مهشروب خوارد ئهویش هیواش هیواش مرد
دلی کهسهکان مهشکینن.

(ئەوانەشى ئەلەين ئافرەت ئاقلې نېه)

ئەو ۋە ھەنگى قۇنەرەكانى تۆ دەكەيتە ھەلەكە سەما
يان ئەو تۆى لەكاتى كارکردندا لەگرنەترین كفتوگودا تەنانەت
لەنوێژو عیبادەت ژنىك ھەناسەت سوار دەكات و ئەزلەژیی
ئەو تۆى كاكا ئاقل يەك ھەفتە خۆت بەتاڵ نەكەیتەو ەك شىتت
لىيەت و پەلامارى ھەمو شتىك ئەدى كەجى) غەرىزەشى(لەتۆ
بەھیزترە و كارى نەشیاو ناكات.

(وتهكان بۆكچ)

من دهلیم/تکایه باواز له ئاواتی کچهکانمان بینین باپهشهرۆی خویان
دیاری کهن حزیان لهههربهشیکی خویندن بو با ریگریان لینهکهین
ئهگهر ههلهش بون باتهحهمولیان لهگهل بکهین و پهروهدهی کهین

کچ چرای ماله

کچ مهرهبانه

کچ نازیزه

ژیان بهبی کچ وهک شهویکی بی مانگ و ئاسمانیکی بی ئهستیره
وايه، کور تاریکيه واتا تهواکری يهکن نه روناکی بی تاریکی ئهبی
نهتاریکی بی روناکی ئهبییت

وتهی فروغ فرزاد

کهکچ بويت میهرهبان ئهبی بو ئهکهسانهی کهباشنین بۆت بهرحم
دهبی بهرام بهر ئهوهکهسانهی رحمت پیناکهن
لئبورده دهبی بهرام بهر ئهوهکهسانهی شایهنی لئبوردين نین
کچبون ئاوايه بۆيه کچ بون نعمته و زحمهته.

کچه کان قهت ههست بهی کەسی مەکن چونکە کاتی دەگریت خودای
گهواره دهفەرموویت کێ عەبدەکەمی گریان دوه فریشتەکان ئەفەرمون
نازانم خودایە خۆت باش دەزانی ،دواتر فریشتەکان دەنیرییت بۆ
ئەوهی ئاوێک بهو ئاگرە ی دلت بکەن کاتی ک ناتوانن ئاگرە کە
بکوژێنەوه ئەوانیش به گریانەوه بهخودا ئەفەرموون خودایە
عەبدەکەت پێویستی بهتۆیە.

شتێک بزانه هەرگیز ههست نهکە ی بی کەسی چون خالقەکەت
لەدەمارەکانی چەستەت نزیکترە لیت.

(لهكۆتايي)

ئەي كچى چوان ھەستە فرميسكهكانت بىرھو ئاويك بكه بەدھمو
چاوتا دەست نويزيک بگره و دوو پرکات نويز بكه دووعاي خير
بوخت بكه بلئ خوايه سالحم بكهى لەدنياو قيامەت خودايه
سەرکەوتوم بكهى خودايه کاريک نهکەم دلئ کەسەکانم لئ بيهشيت
خودايه پرهم بەدايک و باوکم بکهيت خوداي گهوره درگاي،
پرهمەتي دايم وهلايه ھەميشه درگاي پرهمەت و بەرەکەت و سۆز
و بەزەيي بەروى ھەموو کەسيک کردۆتەوه بۆيه داوا لەئەو بکه
خوداي گهوره دايم ھەزەکات عەبدەکانى دل خوشبن ھەزەکات
عەبدەکانى زەرە نهکەن

کچه چوانەکان شیرينهکانى کاکه ھەميشه ھەولبەن دلئ خودا و دايکو
باوکتان لەخۆتان پرازي بکەن ھەولبەن باش بن چون ئیوه زۆر پاکن
وربابه دلئ خۆتان مەدەنه ھەموو کەس با ھەموو پريويهک بەخواردنى
گۆشتت تير نهبيت

دلی دایکتان بهرز ږاگرن
 دلی باوکتان بهرز بنه رخی
 دلی براو خوشکه کهنتان بپاریز
 کچان دایکتان زوری خو شهوین
 دایکم ههمیشه به ته علیقه وه پیم دهلی کچیک هزار کور دینن
 منیش به خوشحلیه وه دهلیم دایه گیان تو راست نه فهر مووی
 منیش ههمان رای دایکم ههیه، ژیان بهی دایک بهی خوشک بهی
 هاوسهر بهی برا بوچی باشه؟
 زور سوپاس کهتا ئیره خوینده وه ههر دیاره تو که سیکی زیره کی و
 هزرت له روشن بیر کردنی خوته و حه زده کهی توشی ههله نه بیت
 بهدل نویسمه